

ALUMINIJ

Glasilno delovnega kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

IZDAJA DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

UREDNIŠKI ODBOR

Franc Meško — predsednik,
Stane Tonejc, dipl. inž.
— odgovorni urednik, Filip
Dolinar, Stojan Kerbler,
dipl. inž., Rozika Klančnik,
Franc Klemenčič, Anton Koko-
kol, Anton Kozoderc, Franc
Lah, Ivo Tušek, Franc Vrlič.

Tisk ČP Mariborski tisk
Maribor
Rokopisov in slik ne vra-
čamo

ŠT. 8

SEPTEMBER 1968

LETNIK VI.

Kje iskati vzroke za tako nezainteresiranost?

KO SMO V NAŠI DELOVNI SKUPNOSTI PREŠLI NA SAMOUPRAVLJANJE TUDI V DELOVNIH ENOTAH, JE LE MALOKDO POMISLIL, DA BOMO V DOGLEDNEM ČASU ŽE UGOTAVLJALI, DA SE TAK NAČIN NI OBNESEL NAJBOLJE. KAKŠEN JE BIL NAMEN TAKEGA SAMOUPRAVLJANJA V DELOVNIH ENOTAH, VEMO PRAV GOTOVO VSI, SAJ SMO TAKRAT TUDI STREMELI ZA TEM, DA SE SAMOUPRAVLJANJE PRENESE ČIMBOLJ NA TISTEGA NEPOSREDNEGA PROIZVAJALCA V DELOVNI ENOTI, KI NAJBOLJ POZNA PROBLEMATIKO SVOJEGA PROIZVODNEGA OBRATA IN KI BO TUDI LAHKO NAJBOLJ OBJEKTIVNO ODLOČAL IN SKLEPAL O NEKATERIH POMEMBNIH PROBLEMIH, KATERE BI MORALI REŠITI, ISTOČASNO PA BI TAKO DELO NAJ SLUŽILO ČLANOM DELAVSKEGA SVETA, DA BI SE LAŽJE ODLOČALI ZA SPREJETJE NEKEGA SKLEPA.

Kam smo do danes prišli s takim delom, mi prav gotovo ni treba posebej poudarjati, saj je že več kot očitno, da je samoupravljanje v delovnih enotah (morda samo v nekaterih) izgubilo svoj prvotni in pravi namen. Mnoge dosedanje razprave na sejah delavskega sveta o raznih problemih posameznih delovnih enot so pokazale, da še vedno nismo našli tistega skupnega imenovalca, ki bi se imenoval resnično pravo samoupravljanje, kot si ga vsi želimo.

Ob neki priložnosti mi je predsednik delovne enote v glinici dejal, da tako ni več moč naprej! Šlo je namreč za zadnjo sejo sveta proizvajalcev, na kateri so razpravljali o predlogu upravnega odbora o ponovni razdelitvi sredstev, namenjenih za dotacije, ter za pravico o popravkih v pravilniku o individualni izgradnji stanovanj. Prišlo je namreč tako malo članov na to sejo, da seje sploh ne bi moglo biti, če bi ne bilo tukaj precej članov na dopustu in službeno zadržanih. So celo primeri, da posamezni člani sveta od izvolitve do danes niso bili niti enkrat na seji, čeprav je teh bilo že več. In prav tukaj postavljam vprašanje: kje iskati vzroke za tako nezainteresiranost do reševanja nekaterih pomembnih problemov? In če k temu še dodamo zelo hude čase, v katerih je bilo in je delno še naše podjetje, potem postaja moje vprašanje dvakrat aktualno in vredno premisleka!

Občutek imam namreč, da nekaterim našim proiz-

vajalcem sploh ni mar za vse probleme in težave, kot da niso tudi oni člen v tej verigi kolektiva, ki se na vse kriplje trudi, da bi čimprej izplaval iz težav. Kje so tudi volivci, ki so take tovariše volili in jim izrekli svoje zaupanje, danes pa nimajo od njih nobene koristi!

Mar vedo, da imajo vso pravico, da lahko take neaktivne člane odpokličejo in jim izrečejo nezaupnico, ker dejansko niso sposobni, da bi se afirmirali pri njih! Lahko je danes na vse načine na veliko in široko govoriti o tem, da naši osebni dohodki niso taki, kot bi morali biti, toda bolj pomembno bi bilo, če bi se še predtem nekoliko bolj posvetili notranjim problemom v proizvodnji, saj bi prav tukaj lahko mnogo doprinesli k temu, da bi bila cena proizvodov mnogo nižja, kot je.

Zunanje probleme, do katerih smo še za sedaj nemočni, pustimo začasno pri miru in najprej storimo vse v svojih delovnih enotah, da bo potekalo vse tako, kot bi pravzaprav moralo. Kako lahko se je namreč danes skrivati v senci težav, ki nas tarejo od zunaj, pri tem pa vneto skrivati svoje notranje probleme, katerih mnogokrat ne bi bilo treba, če bi jih odpravljali s skupnimi dogovori in akcijami vseh proizvajalcev v DE.

Da je vsa zadeva še bolj zanimiva, moramo samim sebi postaviti še tole vprašanje: KJE SO VSI TISTI ČLANI ZK V DE, KI BI MORALI BITI ZA VZOR VSEM OSTALIM? KJE SO VSI TISTI SINDIKALNI

AKTIVISTI, KI BI PRAV TAKO MORALI VEČ SVOJEGA DELA POSVETITI NOTRANJIM PROBLEMOM V DE, KOT PA DA TARNAJO OKROG, DA NIMAJO DELA IN NE VEDO, KAJ BI DELALI? IN KONČNO TUDI: KJE SMO VSI OSTALI, KI NAM JE DELO V NAŠI TOVARNI KRUIH IN ŽIVLJENJSKI OBSTOJ?

Kaže, da smo se tako ponostavili, da le še čakamo, kdaj bo kdo kaj ukrenil, da bomo potem lahko udarili po njem in ugotavljali, da nima nihče pravice odločati v imenu kolektiva, če ga le-ta za to ne pooblasti.

No, in prav tako pooblastilo smo dali vsem tistim, ki smo jih volili, sedaj pa so

se nam izneverili! Mislim, da bomo tudi v našem kolektivu prej ali slej morali priti do spoznanja, da ne potrebujemo članov organov samoupravljanja v delovnih enotah le na papirju, ampak da bodo le-ti morali nekaj več kot do sedaj storiti za to, da bo samoupravljanje v delovni enoti resnično dobilo svoje pravo mesto, in da bodo pravi nosilci vseh pozitivnih idej in predlogov, ki bi naj naš kolektiv pripeljale do tistega mesta, ki mu tudi v naši panogi gre.

Pri vsem tem pa bodo morala tudi vodstva delovnih enot odigrati vlogo, ki jim jo prav tako nalagajo potrebe in koristi kolektiva oziroma svojega proizvodnega obrata, kajti tudi one nosijo precejšen del krivde oz. odgovornosti za razmere, kakršne so v posamezni delovni enoti. Vsi skupaj smo še vedno vse preveč navajeni na to, da naj misli in dela nekdo namesto nas, pozneje pa ugotavljamo, da nam to ne gre, ker ne rodi sadov, ki jih lahko ima le skupno de-

(Nadaljevanje na 8. strani)

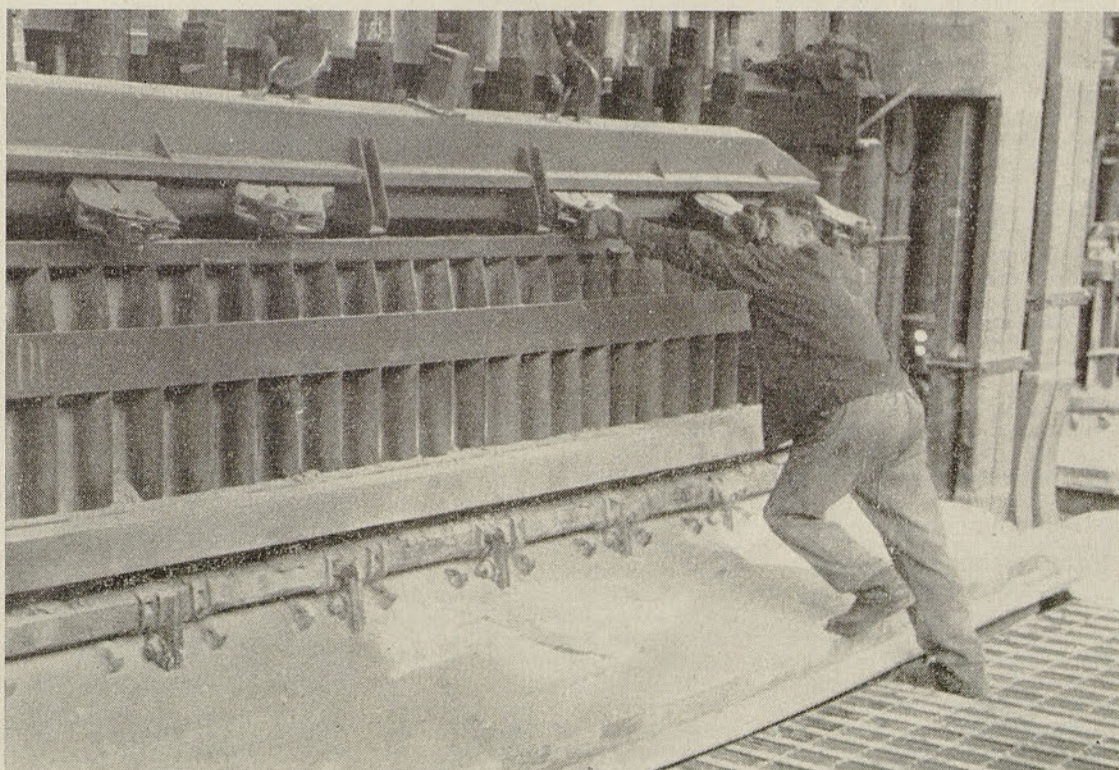
Protesti našega kolektiva zoper agresijo na češkoslovaško republiko

Takoj, ko smo zvedeli za okupacijo Češkoslovaške socialistične republike po silah članic varšavskega pakta, je bil v našem kolektivu organiziran sestanek predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, organov samoupravljanja in uprave. Na tem sestanku so vsi predstavniki obsodili vojaško intervencijo in kršitev suverenosti češkoslovaškega naroda ter poslali ZIS in centralnemu komiteju ZKJ brzojavko tele vsebine:

»Predstavniki družbenopolitičnih organizacij, uprave in organov samoupravljanja tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič Kidričevo izražamo ogorčenje ob dogodkih v Češkoslovaški socialistični republici in dajemo vso podporo vašim stališčem v zvezi z okupacijo Češkoslovaške socialistične republike. — Družbenopolitične organizacije, organi samoupravljanja in uprava tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič Kidričevo.«

Naslednjega dne — 22. avgusta — je bilo organizirano protestno zborovanje našega kolektiva v sanitarnem poslopiju. Na tem zborovanju je bilo okrog 500 članov naše delovne skupnosti. Predsednik delav-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Priprava za dviganje anodnih vodnikov

Z zasedanja delavskega sveta

PETA REDNA SEJA

Peto redno sejo je bilo potrebno sklicati zaradi rešitve obračunavanja izmenskega dodatka. Na 4. redni seji je delavski svet naročil upravnemu odboru, da naj pripravi novi predlog za delitev dohodka, zato ker ob vsakokratnem sklepanju o dodatnih obračunih osebnih dohodkov pride do obširnih razprav o tem, ali se naj pri dodatnih obračunih upošteva 10% dodatek za izmensko delo.

Upravni odbor je dal izdelati analize o gibanju izmenskega dodatka, iz katerih izhaja, da so se dodatki na izmensko in nočno delo povečali od 1965. leta za 36,2%. Ko so bili pravilniki o delitvi osebnih dohodkov v letu 1965 sprejeti, se je število, da je 10% takratne vrednosti točke primerna višina za pogoje izmenskega dela. Zaradi te in drugih ugotovitev je upravni odbor menil, da bi se naj pričel postopek za spremembo pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov vseh delovnih enot, in sicer določil, ki urejajo dodatek za nočno in izmensko delo. Tak predlog je dal v obravnavo članom delovne skupnosti. Organizirani so bili sindikalni sestanki, predvsem v delovni enoti glinice in aluminija. Ko je upravni odbor preučil mnenje, ki je bilo izraženo na sestankih, je sestavil novi predlog za ureditev obračunavanja in izplačevanja izmenskega dodatka, o katerem je razpravljala delavski svet in v zvezi s tem sprejel:

— Obračunavanje in izplačevanje dodatka za nočno delo in dodatka za izmensko delo ostane do sprejetja novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov neizpremenjeno.

— Da bi se dvo- in enoizmensko delo izenačilo na odnos, ki je bil vzpostavljen leta 1965, delavski svet sklepa, da se vsem tistim delavcem, ki delajo v eni ali dveh izmenah, poveča vrednost točke za toliko, za kolikor se je zaradi zvišanja točke od leta 1965 do danes povečal izmenski dodatek delavcev, ki delajo v 3 izmenah. Nova vrednost se obračuna od 1. 8. 1968 dalje.

— Delavski svet je tudi sklenil, da se eno- in dvoizmenskim delavcem obračuna navedena razlika iz prejšnjega odstavka tudi za čas od 1. 1. 1967 do 1. 8. 1968. To izplačilo se uredi hkrati z eventualnim izplačilom, o katerem bo delavski svet razpravljala v mesecu oktobru, kot to že izhaja iz sklepa delavskega sveta.

OBRAČUN DODATKA ZA DOPUST

Potem ko je upravni odbor preučil možnost obračuna dodatka za dopust tistim članom delovne skupnosti, ki ne morejo dobiti odločbe za dopust, in podal tozadevni predlog, je delavski svet sklenil, da odobri tovarniškemu odboru sindikata namensko dotacijo za izplačilo dodatka za dopust tistim članom delovne skupnosti, ki ne morejo dobiti odločbe za dopust — v breme sredstev sklada skupne porabe. V preteklem letu niso dobili izplačnega dodatka za dopust štirje člani delovne skupnosti, v tekočem letu pa je treba to izplačati pred koncem leta.

RAZPRAVA O PONOVNEM SPREJEMU

Delavski svet je najprej menil, da je potrebno izdati razlago 4. odstavka 10. člena pravilnika o delovnih razmerjih, ki ureja vprašanje odločanja o ponovnem sprejemu tistih delavcev, ki so že bili enkrat zaposleni v našem podjetju. Sprejeta je bila sledeča razlaga:

1. Delavski svet daje soglasje k ponovnemu sprejemu za tiste delavce, ki so že bili zaposleni v našem podjetju, le če se prijavijo na objavljeno oz. razpisano delovno mesto.

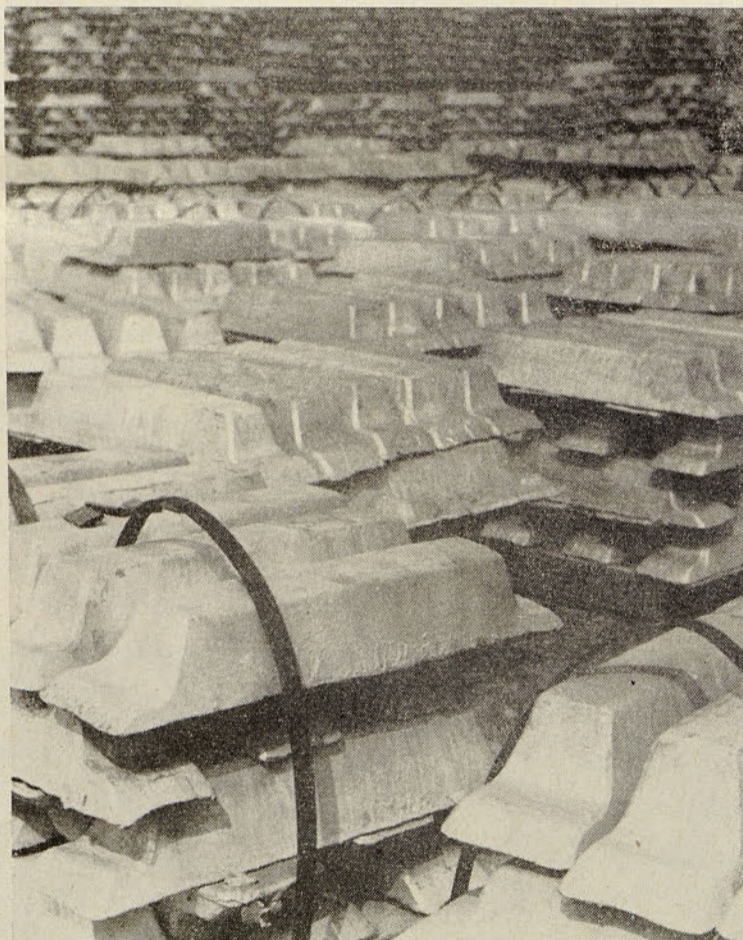
2. O vseh delavcih pod točko 1. delavski svet razpravlja le enkrat.

3. Vodstvo delovne enote, v kateri je bil delavec zaposlen pred odhodom iz podjetja, je dolžno podati mnenje o njegovem odnosu do dela.

4. Kadrovska služba dostavi delavskemu svetu mnenje vodstva delovne enote, podatke o razlogih prekinitve delovnega razmerja, podatke o eventualnih disciplinskih prekrških delavca in izjavo komisije za sprejem, da želi takega delavca sprejeti v delovno razmerje.

To razlago je treba uporabljati od 15. 8. 1968 dalje.

Delavski svet je nato dal soglasje k ponovnemu sprejemu za Hinka Voduška, Kidričevo 1, in Ivana Rudolfa, Kidričevo 28,

Aluminij

ni pa dal soglasja k ponovnemu sprejemu za Ivana Murka, Apače 10, in Franca Jezo, Apače 12.

Delavski svet je še sklenil, da je treba izvršiti kontrolo poslovanja počitniškega doma. Kontrolo naj izvrši komisija upravnega odbora počitniškega doma skupaj z enim članom delovne skupnosti, ki ga določi vodja knjigovodske službe.

Delavski svet je še naročil upravnemu odboru, da naj pripravi predlog, kakšno nadomestilo naj bi dali tistim članom delavskega sveta, ki prihajajo na seje delavskega sveta v svojem prostem času.

4. REDNO ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA JE BILO 29. JULIJA 1968. NA TEM ZASEDANJU JE BILO PRVENSTVENO TREBA OBRAVNAVATI POLLETNI OBRAČUN, RAZDELITI SREDSTVA SKLADA SKUPNE PORABE IN SPREJETI DVA NOVA SPLOŠNA AKTA PODJETJA.

Polletni obračun

Potem ko se je delavski svet seznanil s številkami polletnega obračuna, je direktor podjetja obrazložil še stanje podjetja in ga primerjal z enakim obdobjem preteklega leta. Ostanek dohodka je v letošnjem letu nižji. Računati pa je, da se bo do konca leta položaj še nekoliko spremenil, ker je treba zaloge še znižati in dolgove izterjati, tako da bi bil dohodek ob koncu leta vsaj enak lanskem.

Delavski svet je nadalje obširno razpravljala o proizvodni problematiki podjetja in o finančnih obračunih. Polletni obračun za prvo polletje 1968 je DS sprejel v predloženi obliki, sočasno pa je sklenil, da se naj obračunajo in izplačajo akontacije dopolnilnega osebnega dohodka tako, da se obračuna 50% poprečnih enomesečnih izvršenih ur v rednem času vsem članom delovne skupnosti po kriterijih, ki jih je določil za individualni obračun.

Delavski svet je tudi ugotovil,

hodkih redno zaposlenih in priložnostno zaposlenih, in kaj vse vpliva na ostanek dohodka, ki je skoraj enak lanskem, čeprav je realizacija mnogo višja.

Razdelitev sklada skupne porabe in odobritev dotacij

V tem letu so sveti proizvajalcev delovnih enot dvakrat razpravljali o razdelitvi sredstev sklada skupne porabe. Ob prvih razpravah še ni bilo znano, da bodo spremenjeni predpisi o dajtavah iz sklada skupne porabe. V soglasju s sveti proizvajalcev delovnih enot in po predlogu upravnega odbora je delavski svet sprejel naslednjo razdelitev sklada skupne porabe:

vsa izločena sredstva v sklad skupne porabe so 1,856.534 din, za kritje izvršenih izdatkov se odobri 96.580 din, za predvidene izdatke se rezervira 1,503.954 din, za dotacije društvom in organizacijam pa se izloči 256.000 dinarjev.

Delavski svet je odobril dotacije prosilcem v zneskih:

tovarniški odbor sindikata 80.000 din (40.000 din za potrebe TOS in 40.000 din za potrebe godbe na pihala),
TVD Partizan Kidričevo 20.000 din,
NK Aluminij Kidričevo 56.500 din,
DPD Svoboda Kidričevo 6000 din,
aktiv ZMS Kidričevo 2000 din,
KO RK Kidričevo 1000 din,
društvo prijateljev mladine Kidričevo 1500 din,
aktiv zveze borcev NOV Kidričevo 2000 din,
strelska družina Kidričevo 500 din,
društvo inženirjev in tehnikov Kidričevo 2000 din,
šahovski klub Aluminij Kidričevo 500 din,
krajevni odbor zveze vojaških vojnih invalidov Kidričevo 1000 din,
foto-kino amaterski klub Kidričevo 500 din,
krajevni odbor SZDL Kidričevo 3000 din,
osnovna šola Boris Kidrič Kidričevo 4000 din,
krajevna skupnost Kidričevo 20.000 din,
avto-moto društvo Kidričevo 2000 din,
zveza tabornikov Kidričevo 1000 din,
radioklub — sekcija Kidričevo 1000 din,

otroški vrtec Ptuj — za Kidričevo 1000 din,

aeroklub Ptuj 30.000 din,
občinska zveza prijateljev mladine Ptuj 2000 din,

krajevni odbor SZDL Ptuj — IV. terena 1000 din,

osnovna šola Žetale 4000 din,
osnovna šola Leskovec 4000 din,

zveza borcev Rogaška Slatina — odbor za preureditev Kidričeve domačije v muzej 5000 din,
krajevni odbor SZDL Lovrenc 1000 din,

prosvetno društvo Cirkovce 1000 din,

krajevni odbor ZB Cirkovce 500 din,

krajevni odbor SZDL Ptujška gora 1000 din in

krajevni odbor SZDL Majšperk 1000 din.

Delavski svet je zavrnil prošnje naslednjih društev in organizacij: rokometnega kluba Drava Ptuj, društva za pomoč duševno nerazvitim osebam Dr. Marjana Borštnerja v Dornavi, univerze Ljubljana, NK Zg. Poljskava, socialne ustanove Velka, TVD Partizan Markovci in sklada za izgradnjo bolnišnice Maribor.

Sprejem pravilnika o zaposlovanju in razporejanju invalidnih oseb na delovna mesta

O osnutku pravilnika o zaposlovanju in razporejanju invalidnih oseb na delovna mesta, ki ga je dal delavski svet v obravnavo, so razpravljali vsi sveti proizvajalcev delovnih enot. Upravni odbor je vse pripombe k pravilniku preučil in jih posredoval delavskemu svetu s svojim mnenjem. Delavski svet je pravilnik o zaposlovanju in razporejanju invalidnih oseb na delovna mesta v TGA Boris Kidrič Kidričevo sprejel v obliki, kot je bil v javnosti.

Delavski svet je ugotovil, da sveti proizvajalcev delovnih enot glinice, aluminija, prometa in osrednjih služb niso dali pripomb k osnutku, medtem ko je svet proizvajalcev DE energetike predlagal, da naj se v spisek invalidnih delovnih mest vneso novo delovno mesto čistilec sanitarnih prostorov II, SP DE vzdrževanje pa, da naj se tudi v DE osrednjih služb predvidijo delovna mesta za invalide.

Delavski svet ni sprejel pripombe SP DE energetike, ker je ugotovil, da v delovni enoti energetike ni ustanovljeno delovno mesto, ki bi ga naj po predlogu sveta proizvajalcev vključili med invalidska delovna mesta. Delavski svet meni, da je v invalidska delovna mesta možno vključiti le delovna mesta, ki so sprejeta z organizacijsko shemo.

Delavski svet tudi ni sprejel pripombe SP DE vzdrževalni obrati, ker je ugotovil, da ni nujno potrebno, da delavec, ki je postal delovni invalid, zasede invalidsko delovno mesto, ampak je lahko razporejen na vsako delovno mesto, če lahko tam opravlja delo.

Sprejem pravilnika o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacije stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe in razpis posojila

Tudi pravilnika o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe je delavski svet dal v obravnavo. O njem so razpravljali vsi sveti proizvajal-

cev delovnih enot. Pripombe svetov proizvajalcev delovnih enot je upravni odbor posredoval delavskemu svetu s svojim mnenjem. Delavski svet je pravilnik o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe sprejel v obliki, kot je bil v javnosti, s tem da se zadnji odstavek 15. čl. spremeni in v prečiščenem besedilu glasi: »Posojilojemalčev podpis mora biti sodno overjen.«

Sveti proizvajalcev DE energetike, aluminija, prometa in osrednjih služb niso imeli pripomb k osnutku, medtem ko je SP DE glinice predlagal spremembo 2. odstavka 3. člena, kjer bi se naj določilo, da se za adaptacijo in nakup stare hiše poveča znesek, ki ga je možno dobiti kot kredit, od 10.000 na 30.000 din.

Delavski svet je menil, da ta pripomba ni umestna, ker se predvideva, da ne bo na razpolago dovolj sredstev v skladu skupne porabe, s katerimi bi lahko krili vse potrebe članov delovne skupnosti za adaptacijo in nakup starih stanovanjskih hiš. Za adaptacijo in nakup starih stanovanjskih hiš se lahko uporabljajo le sredstva sklada skupne porabe, ki so vanj razporejena po razdelitvi dohodka; sredstev, ki se stekajo v sklad skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo iz 4% odvoda od osebnih dohodkov, pa ni mogoče koristiti za dajanje posojil za adaptacijo in nakup starih hiš.

SP DE vzdrževalni obrati predlaga, da naj se v 3. odst. 3. člena izpusti besedilo »nižje odobreno posojilo pa se odobrava za proporcionalno krajši čas«. Delavski svet te pripombe ni sprejel, ker meni, da je takšno določilo v pravilniku umestno in da se bodo na ta način sredstva posojila hitreje vračala in bo možno hitreje ugoditi potrebam več članov delovne skupnosti.

Delavski svet je razpisal posojilo za gradnjo enostanovanjske hiše ali za eno stanovanje v večstanovanjski hiši in nakup enega stanovanja, ki se lahko odobrava v višini od 5000 do 50.000 din s pogoji, ki so določeni v pravilniku o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe.

Ob prvem razpisu se lahko koristijo sredstva za kreditiranje izgradnje in nakupa stanovanjskih hiš v znesku 860.000 din, ki so na razpolago v skladu skupne porabe. Ta sredstva lahko komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard odobri članom delovne skupnosti za posojilo.

Delavski svet ni razpisal kredita za adaptacije stanovanj oz. stanovanjskih hiš in nakup starih stanovanjskih hiš, ker nima na razpolago potrebnih sredstev v skladu skupne porabe.

O razpisu posojila za adaptacije stanovanj oz. stanovanjskih hiš in nakup starih stanovanjskih hiš bo delavski svet razpravljal po sprejemu zaključnega računa za leto 1968, ko bo znano, koliko sredstev bo razporejenih v sklad skupne porabe in se bodo lahko ta sredstva koristila v ta namen.

Inventura drobnega orodja

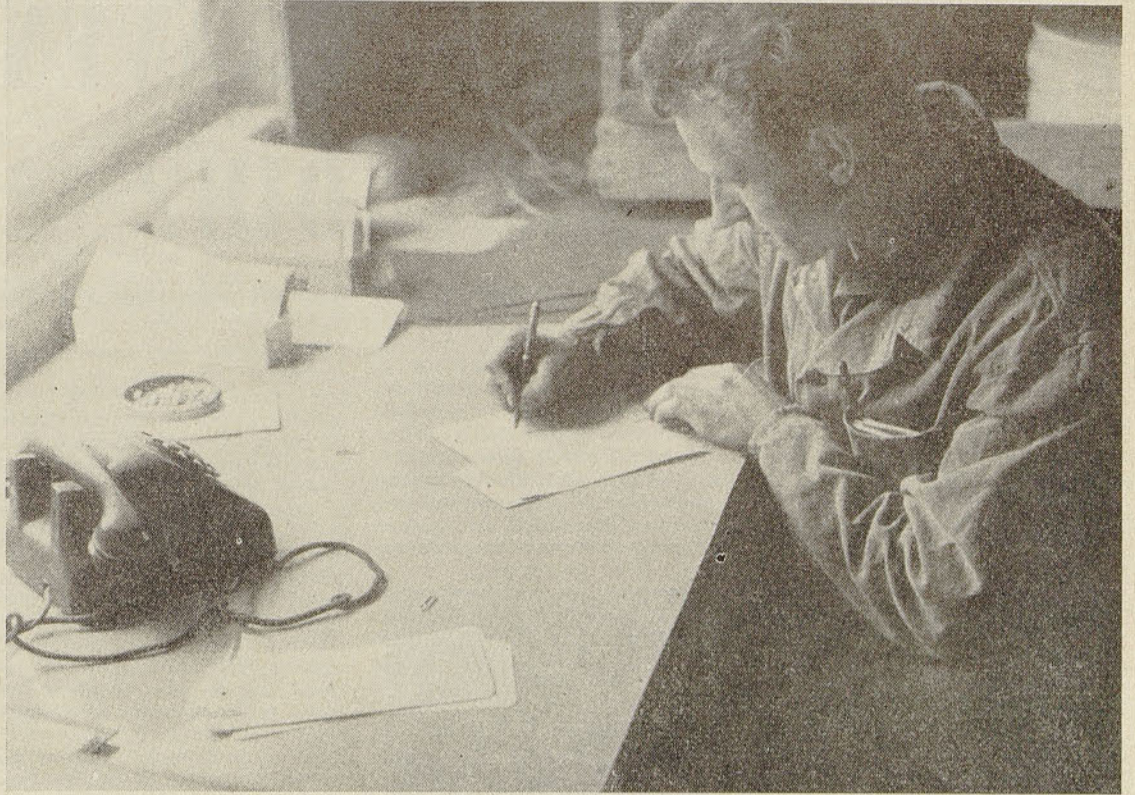
Delavski svet je potrdil inventuro drobnega orodja, embalaže in avtogumov uporabi s stanjem 31. maja 1968 ter inventuro goriv in maziv, pisarniškega materiala, drobnega orodja in avtogumov zalogi s stanjem 30. junija 1968 ter sklenil, da je treba vse viške in manjke razknjižiti takoj, kot je to predlagala stalna inventurna komisija.

Pritožbe na dodelitev stanovanja

Delavski svet je pritožbi Antona Kara zoper dodelitev stanovanja Francu Žnidarju ugodil, tako da se dodeli Antonu Karu, stanujočem v Kidričevem 14, stanovanje v Kidričevem 14, I. nad. levo, Francu Žnidarju pa stanovanje v Kidričevem 14, v pritličju, ki ga je do sedaj uporabljal Anton Karo.

Ob koncu je delavski svet odobril sredstva za ureditev režima hladilne vode v livarni (600.000 din) in za ureditev jedilnice za elektrolizo A (70.000 din) v breme poslovnega sklada ter dal soglasje h koriščenju namenske dotacije tovarniškemu odboru sindikata, ki lahko iz teh sredstev odobri finančno pomoč Mariji Sibila iz Apač. Vodstvu DE aluminija je DS naročil, da naj pripravi poročilo o rezultatih dela inženirjev in tehnikov, ki so delali v elektrolizi B in so uvajali nov način dela z elektrolitskimi peči.

K.-n.

Hinko Lozinšek je skladiščnik

POUDAREK TUDI IDEOLOŠKI IZOBRAZBI

V zadnjem času vse bolj opazamo, da sindikalno delo nazaduje oziroma sploh več ni tako, kot bi moralo biti. Seveda ne mislim tu izvesti niti dela tovarniškega odbora sindikata, vendar se bom bolj držal prav sindikalnih podružnic, ker bi prav te morale biti gonilna sila vsega sindikalnega dela v našem kolektivu. Niti malo ne soglašam s tistimi, ki tako vneto trdijo, da ne vedo, kaj bi delali, oziroma skušajo na vse kriplje prikazati nekaterim, kako nimajo nobenega dela, čeprav na drugi strani kar mrgoli raznih problemov, ki čakajo na rešitev.

Ko smo svoj čas scdili, da je treba čimbolj vključiti v aktivno delo sindikalne poddobre, pa smo končno prišli tako daleč, da smo pričeli z ukinjanjem le-teh (v glinici) in z raznimi izgovori, da bo delo podružnice tako mnogo boljše kot doslej, smo s tem varali naše proizvajalce pa tudi sami sebe. Ko bi danes, v času največjega razmaha družbene in gospodarske reforme, morali v naših delovnih kolektivih odigrati svojo vplivno in vidno nalogo prav sindikati, pri čemer bi morale sindikalne podružnice imeti osnovno in glavno besedo, pa prav obratno doživljamo to, da se

razformirajo sindikalni pododbori, vodstva sindikalnih podružnic — morda ne vseh —, pa se lotevajo reševanja manj važnih problemov.

Tako se ponekod ukvarjajo le z organizacijo enodnevnih izletov, kot bi to bilo res najpomembnejše. Nihče ne trdi, da ni treba posvečati tem problemom prav tako pozornost, saj je rekreacija nujna za naše proizvajalce. Vendar pa ni treba iti tako daleč, da to rešujemo kot problem št. 1.

Toda to, kar smo ugotavljali pred leti, ugotavljamo tudi danes, vendar s to razliko, da se to danes še bolj pozna kot nekoč. Ves pretekli čas delovanja naših sindikalnih podružnic je potekal le samo po nekaterih plateg sindikalnega dela, pri vsem tem pa smo vse preveč pozabljali na najvažnejše — to je na ideološko izobrazbo, saj je prav sedaj vidno, da prav te največ manjka. To se je dalo sklepati že prej, ko so bile razprave na raznih sindikalnih sestankih še nekako zadovoljive, vendar pa jim je manjkalo nekaj bistvenega.

Razprave namreč niso bile dovolj konkretne in jasne, saj je bilo povsod opaziti, da ne posvečajo dovolj pozornosti prav problematiki, ki je trenutno najbolj važna. O trenutnem položaju v podjetju je bilo prav malo konkretne razprave, da sploh ne govorimo o že davno napovedani spremembi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, o vzrokih slabe proizvodnje in končno tudi o ideološki izobrazbi članstva.

Že lanskoletni občni zbori so nam pokazali, da so prav sindikalnih podružnicah tem vprašanjem posvečali kaj malo pozornosti, vedno smo le preveč radi govorili o minulih uspehih, vse manj pa o raznih problemih, ki so danes vedno ovirajo povečanje proizvodnje s čim manjšimi stroški. Ko pa govorimo o ideološki izobrazbi članstva, naj omenim to, da bi morali vse bolj apelirati na članstvo, da naj bo naročeno na svoje sindikalno glasilo Delavska enotnost. Ne smemo namreč pozabiti tega, da danes aktivno deluje v organih samoupravlja-

nja že skoraj ena tretjina kolektiva — od delavskega sveta in upravnega odbora pa vse do svetov proizvajalcev delovnih enot in raznih komisij.

Člani DS in UO ter predsedniki SP DE sicer dobivajo brezplačno Delavsko enotnost in Komunistična, tega pa bi tudi morali imeti člani SP DE pa tudi vsi člani kolektiva oziroma sindikata v TGA.

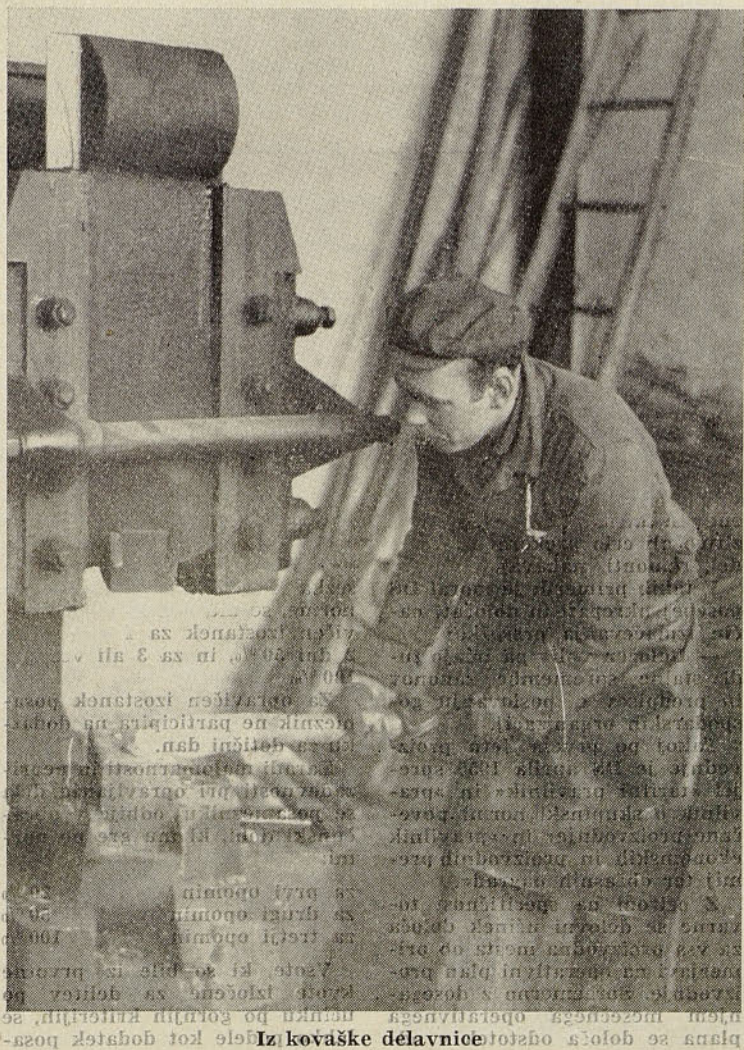
Mnogi člani, ki delujejo v samoupravnih organih, še niso šli skozi razne seminarje, kjer bi se do podrobnosti spoznali vsaj z osnovnimi načeli delavskega samoupravljanja, zato bi jim mnogo koristila prav Delavska enotnost, ki jedrnat in konkretno obravnava razne pojave v sistemu našega samoupravljanja in bi se prav gotovo našlo v njej za vsakogar nekaj. Upajmo, da tega važnega vprašanja ne bodo pozabile sindikalne podružnice sprožiti tudi na občnih zborih v letošnjem letu oziroma da bo treba to vnesti celo v programe dela SP, kajti če že res ne najdemo drugega dela, ga bodo imeli vsaj po tej plati dovolj.

Akcija za zbiranje naročnikov na Delavsko enotnost je sprožil preden dan tudi občinski SS. Ptuj, vendar se je pravi pri nas vse skupaj zelo slabo obneslo. Zato mislim, da mora sindikat pričeti z novo metodo dela, pri čemer pa niti za trenutek ne sme spustiti tega osnovnega vprašanja — skrbi tudi za ideološko izobrazbo svojih članov.

Delavski svet in upravnemu odboru za delo M. F. V posrednih tabelah so delovne enote kritični za eno delovno mesto, ki je bilo v delovnem prostoru, ki je bilo v delovnem prostoru, ki je bilo v delovnem prostoru.

Aparati za srce

Okoli 200.000 ljudi živi po svetu z aparati, ki spodbujajo srčni utrip. Tak aparat učinkuje na določeni del srca, spodbuja jevalni impulzi pa se razširjajo na vsa srčna mišice. Pod kožo na trebuhu vcepijo zdravniki pacienti male lahke generatorje, ki jih napajajo živoserbrne baterije z napetostjo šest voltov. Elektrode so po veni speljane v notranjost srca ali pa so zunaj pršite nanj.

ZAKAJ NEENAKOPRAVEN

POLOŽAJ MLADIH?

Ne mislim zanikati težnj mladih in zagovarjati starejših, niti škodovati kolektivu, ampak me vsebina takšnega pisanja moti.

Tudi sam sem nekako zrastlez iz mladinske organizacije, kljub temu da so bile takratne razmere in tudi metode dela čisto drugačne v primerjavi z današnjimi, vendar je revolucionarnost in želja po nečem boljšem, hitrejšem in bolj učinkovitem ostala ista. In to mislim tudi, da je v veliki meri uspelo mladini uresničiti v našem kolektivu.

To bi bil moral pisec sestavka z zadnji številki Aluminija z naslovom »Neenakopravni položaj mladih« vedeti in ne posameznih primerov posploševati.

Mislim, da smo tudi starejši za napredek in smo zelo veseli čim večjih uspehov na strokovnem in političnem področju, ki jih dosegajo mladi. Zato ne vem, zakaj bi mladino onemogočali starejši izkušeni delavci, kot je to zapisano v sestavku. Kolikor pa ima pisec sestavka osebno tak primer, pa ne more tega zapisati kot kolektivno kritiko. Iz sestavka popolnoma ne razumem, ali gre samo za strokovno ali tudi politično področje, in koga pojmuje s »starejšimi delavci«, ker je na splošno naš kolektiv mladega sestava. Ko gledam naše strokovnjake, predvsem v proizvodnji, vidim na delovnih mestih le mlajše ljudi. Vzemimo npr. vodja livarne — mlad inženir, vodja laboratorija aluminija — mlad inženir, vodja glavnega laboratorija — mlad inženir, tudi ostali tehniki na aluminiju so mladi strokovnjaki. Enako je na glinici in v delovni enoti vzdrževalnih obratov. To so ljudje, ki so končali šolanje po vojni ali pa so bili dobri delavci in so študirali po svojem delovnem času v raznih tečajih, dopisnih šolah, da so si pridobili potrebno strokovno izobrazbo za svoje delovno mesto.

Jasno je, da zahteva študij daljše obdobje, in ko pride tak strokovnjak v podjetje, je že poročen in ima družino, zato se ne šteje več za mladca. Glede drugih delavcev v našem kolektivu pa ne moremo trditi, da so proti napredovanju strokovnjakov, saj celo zahtevajo, da bi mladi strokovnjaki prišli delat v izmeno, in nočejo biti več sami. Tak primer imamo v livarni, kjer že več kot leto dni iščejo mlade tehnike metalurge za izmenske vodje — in ni odziva. Jasno nam je tudi, zakaj jih ni.

Tudi na zadnjem sindikalnem sestanku na glinici so delavci zahtevali, naj se v izmene vključijo mladi strokovnjaki. Zahtevajo tudi spremembo, naj bi v bodoče vodje delovnih enot

Iz mehanične delavnice

imeli višjo izobrazbo. Iz tega lahko sklepamo, da kolektiv ne nasprotuje napredku, celo ponosni smo, da imamo mlajši kader.

Vendar je tu drugo vprašanje. Kolektiv zahteva, da predvsem mladi opravičijo svoje diplome s strokovnostjo, ne pa samo pri pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, saj je zato vendar kolektiv štipendiral strokovnjake.

So pa napake, ki jih naj rešujejo za to pristojni organi. Mislim, da ima mladina vso pravico zahtevati od organov upravljanja in vodstva podjetja, da njene težnje in probleme obravnavajo na sejah delavskega sveta. Zakaj ne bi bila ena seja o položaju mladih v našem podjetju? Vsi si želimo, da bi nam bilo jutri bolje, zakaj se gremo — mlade in stare?

Kar pa zadeva onemogočanje dela od starejših na političnem področju, pa menda ne bo držalo. Ne bi našteval starejših političnih delavcev, ki so upoštevali rotacijo in tudi ne zavirajo mlajšim političnega delovanja, saj so tudi funkcionarji v podjetju mlajši strokovnjaki. Celotno trdim, da so starejši politični delavci postali preveč pasivni. Po drugi strani pa je res, da so nekateri mlajši politični delavci pobrali preveč funkcij in jih vidijo povsod. To, kar se je prej očitalo starim, sedaj delajo mladi. Vendar pa je tudi resnica, da mlajši dostikrat ne želijo politično delovati. Naj navedem primer: pri volitvah predsednika delavskega sveta je bil predlagan mladinec za predsednika delavskega sveta, pa se ni udeležil prve seje delavske-

ga sveta. Delavski svet mu ni mogel potrditi mandata in ga tudi ni mogel sprejeti kot kandidata za predsednika. — Že predlog je bil dokaz, da želimo mlajše funkcionarje.

Tudi zastopstvo na seji delavskega sveta in upravnega odbora je zame zastarela metoda. Mislim, da je minil čas štiripresnetih deteljc in da ti ne morejo predstavljati mnenja celotnega kolektiva. Sam sem bil funkcionar in sem se tega posluževal le kratek čas, ker mi je to otežkočalo delo pri članstvu in odboru. Je pa drugo vprašanje pri tem, zakaj se pri nas udeležujejo ti predstavniki sej delavskega sveta — predvsem zaradi obveščanja, da je vsaj vodstvo takoj obveščeno o dogajanju.

Mladinska organizacija bi morala čimveč storiti, da bi mlajši prišli v organe upravljanja in ostale družbenopolitične organizacije, kjer bi se naj borili za težnje mladih in njihov napredek. Mislim, da so tu dane ogromne možnosti; ne vem, zakaj bi se torej bilo treba posluževati druge poti. Sedaj je delavski svet sprejel razne sklepe in zadovoljive glede kadrovske politike, statuta podjetja kakor tudi o pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, da se določene stvari, ki so se pokazale za nepravilne ali zastarele, popravi. Zato mislim, da je pravi čas, da se mladi vključijo v to problematiko in da zahtevajo čim boljše rešitve, ker — to so tudi problemi mladih, ki jih navaja pisec članka, ne pa obsoditi kolektiv, če šepa ena ali druga delovna enota. K. F.

Martin Čuš je ključavničar v plinarni

Nekaj o naših pravilnikih

Tarifni pravilniki, kasneje pravilniki osebnih dohodkov, imajo za osnovno v glavnem enak način ocenjevanja delovnih mest, in to: — potrebna strokovna izobrazba za opravljanje delna določenem delovnem mestu, t. j. šolska izobrazba in potrebna praksa, — težave pogojev dela na delovnem mestu in — odgovornost za delo.

V posebnih tabelah so določeni kriteriji za oceno delovnega mesta, bodisi v dinarskem znesku ali v točkah od — do, kar ima za posledico možnost ocene po želji, ne pa po stvarnosti. V tabelah so tudi predvideni odbitki pri nedoseganju zahtevane strokovne izobrazbe in prakse na delovnem mestu.

Iz dosedanjih pravilnikov za nagrajevanje, ki jih je bilo 8, bom skušal prikazati osnovne karakteristike, ki so bile postavljene za nagrajevanje. To nagrajevanje je bilo vedno v vseh pravilnikih kolektivno. (Vse pravilnike so pripravljale komisije DS, zadnjega pa tudi komisije svetov delovnih enot.

Da se lahko uredi nagrajevanje po učinku na kakršnikoli osnovi, je predpogoj, da ima proizvajalec možnost proizvajati čim več in ga pri tem ne zavirajo zunanji vplivi in da je možno take izdelke meriti — tehtati. Tak proizvod je pri nas le aluminij, ker ga lahko proizvajamo na skladišče (ne zahteva posebnih skladišč), čeprav je tudi to že omejeno (za nagrajevanje) ker se v dohodek računa le plačana realizacija. Anodne mase, pare in plina proizvajamo le toliko, kolikor to zahteva oziroma potrebuje proizvodnja (težnja proizvodnih obratov je čim manjša poraba teh materialov na enoto osnovnega proizvoda). Glinica je zaradi težav pri skladiščenju odvisna od proizvodnje aluminija in od možnosti tekoče prodaje.

Naših pravilnikov o nagrajevanju nismo mogli dosledno izvajati v glavnem zaradi zunanjih vplivov, posebno zaradi vsakoletne redukcije električne energije in njenih posledic ter s tem zaradi zastoja v proizvodnji aluminija in glinice, kakor tudi ostalih proizvodov.

— nekvalitetnih dobav električne energije, ki vpliva tako na proizvodnjo aluminija kakor tudi na proizvodnjo glinice.

— Zaradi takih in podobnih vplivov prihaja do tega, da pridejo proizvodne enote zaradi nedoseganja količin v negativen položaj (čeprav ne po lastni krivdi) proti proračunskim enotam, ki lahko izkazujejo pozitivno ali celo prekoračitve (več del, remont, nabava).

V takih primerih je moral DS posebej ukrepati in določati način izplačevanja presežkov.

— Določen vpliv pa imajo tudi stalne spremembe zakonov in predpisov o poslovanju gospodarskih organizacij.

Takoj po prvem letu proizvodnje je DS aprila 1955 sprejel »tarifni pravilnik« in »pravilnik o skupinskih normi povečane proizvodnje« in »pravilnik ekonomskih in proizvodnih premij ter občasnih nagrad«.

Z ozirom na specifičnost tovarne se delovni učinek določa za vsa proizvodna mesta ob primerjavi na operativni plan proizvodnje. Sorazmerno z doseganjem mesečnega operativnega plana se določa odstotek v od-

nosu na tarifno postavko, ki se za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

V primeru, da osnovni plan v obračunski dobi ni bil količinsko izpolnjen in se je finančno izkazala izguba, ki ni posledica višje sile, se po istem ključu, na podlagi ugotavljanja, procentualno znižajo prejemki vsem, zajetim v tem pravilniku.

Preden se posamezniku izplača njemu pripadajoči del presežka iz rezultata prekoračitve norme, se mu odbije za neopravičen izostanek za 1 dan 20 %, 2 dni 50 %, in za 3 ali več dni 100 %.

Za opravičen izostanek posameznik ne participira na dodatku za dotični dan.

Zaradi malomarnosti in nepriazdevnosti pri opravljanju dela se posamezniku odbije v obračunski dobi, ki mu gre po normi:

za prvi opomin	20 %
za drugi opomin	50 %
za tretji opomin	100 %

Vsote, ki so bile iz prvotne kvote izločene za delitev po učinku po gornjih kriterijih, se lahko podeli kot dodatek posamezniku za poseben uspeh pri delu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

— za določeni mesec izplača delovnemu kolektivu.

PRIPRAVNIKI TUDI V TGA

Veliki večini med nami je že znano, da je zvezna skupščina decembra lani sprejela temeljni zakon o obveznem stažiranju pripravnikov v delovnih organizacijah. Ta obvezuje delovne organizacije, da morajo v treh mesecih po objavi zakona v

to organiziranih razgovorih in posvetovanjih.

DIT Kidričevo je kot prvo na društvenem razgovoru osvetlilo problem predvsem s tehnične in strokovne strani. Na koncu sta ostala na površju dva predloga, in sicer:

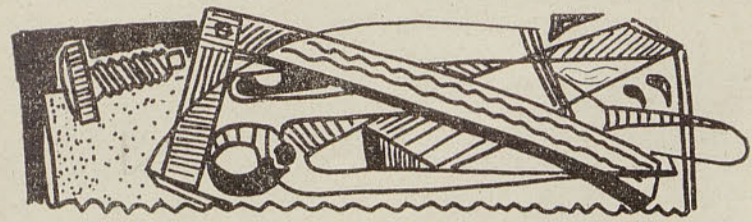
Razprava je bila temeljita v okviru možnosti, vendar bom citiral samo nekaj sklepov, ki so sedaj že splošno znani:

— podjetje naj bi izdelalo analizo kadrovske strukture in potrebnih kadrov ter po primerjavah določilo ključ o sprejemanju pripravnikov. Pri tem ne bi smele izostati primerjave s sorodnimi podjetji doma in v tujini;

— k izdelavi analize je treba pritegniti vse strokovne službe; kolikor pa kolektiv sam ni sposoben rešiti tega problema, naj angažira v ta namen usposobljene strokovnjake;

— staž naj bi se delil na »pripravnik v stroki« kot prvi del in »pripravnik na delovnem mestu« kot drugi del oz. v drugem letu;

— končno preverjanje znanja naj bi bilo pred enotno republiško komisijo, seveda po panogah dejavnosti, itn.

Uradnem listu SFRJ, t. j. do 8. aprila letos, sprejeti splošne akte oz. pravilnike, izhajajoče iz določil v sprejetem zakonu. Ocenjevalci so zakon ocenili za birokratskega, političnega, nepreciznega itd. V obrazložitvi zakona je predvsem poudarjena težnja po izboljšanju kadrovske strukture v delovnih organizacijah. Poleg tega so bili mnogi prepričani, da želi zakon zmanjšati odhod mladih strokovnjakov v tujino ter jim nuditi zaposlitev doma in pospešiti zaposlovanje diplomantov srednjih in visokih šol v gospodarskih organizacijah.

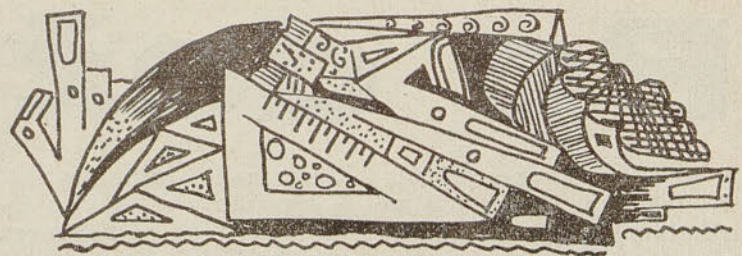
Akcijo zvezne skupščine smo kljub vsemu sprejeli z neprikritim razumevanjem in veseljem. Tu mislim vse mlade in tiste, ki se že dolgo trudijo za ureditev kadrovskega problema v delovnih kolektivih in sploh za dvig izobrazbe strukture zaposlenih.

Sorazmerno malo časa in vedno več nejasnosti ob snovanju sta glavna vzroka, da pravilniki v veliki večini niso bili sprejeti v predpisanem roku. Vedno bolj se je porajala zahteva po republiškem predpisu, ki mora dopolniti zveznega. Ob tem se mi vsiljuje misel, da prizadeti vse preveč pričakujejo od republiškega zakona, ki bi naj izšel še letos. V tem pričakovanju niso v svojih kolektivih ukrenili še nič konkretnega, skratka, niso se še »opredelili«. Tu mislim predvsem na službe, odgovorne za usklajevanje internih aktov s tem zakonom. Nekatere organizacije in društva so že zavzele svoja stališča na posebej za

— Zveza inženirjev in tehnikov Slovenije mora imeti soodločujočo vlogo pri sestavljanju tez za republiški zakon, ki mora vsekakor dopolniti zveznega, in

— republiški zakon mora odgovoriti, »kaj lahko kdo dela v delovni organizaciji«. S tem je mišljeno, da se je treba v principu odločiti, za kakšno vrsto dela je v posamezni stroki potrebna določena strokovna izobrazba. Takšen predpis bi poleg hitrejšega zaposlovanja šolanih ljudi zagotovil tudi hitrejši gospodarski razvoj.

Kmalu zatem je konec marca tovarniški aktiv ZMS sklical širši posvet s predstavniki mladih iz nekaterih delovnih kolektivov severne Slovenije. Razpravljali smo predvsem o splošnih določilih pravilnika o pripravnikih, t. j. o sprejemanju pripadnikov, in samo delno nakazali probleme o praktičnem izvajanju pripravništva. Za nas zanimiva ugotovitev pravi, da je stanje v TGA najbolj žalostno v primerjavi z drugimi udeleženci. Tako imajo npr. v EMO Celje pravilnik o pripravnikih že od leta 1966; Metalna je imela formuliran tekst novega pravilnika, ki je medtem že sprejet; tudi v Impolu so že pripravili predlog za spremembo pravilnika o delovnih razmerjih itd. Le predstavniki TG smo morali poleg predstavnikov iz Ruš povedati, da kadrov ne potrebujemo in imamo strokovnjakov že dovolj in da tudi štipendistov ne sprejemamo. Odgovoriti tudi nismo mogli na vprašanja, kot npr. — kako smo planirali kadre, ki jih sedaj ne potrebujemo.

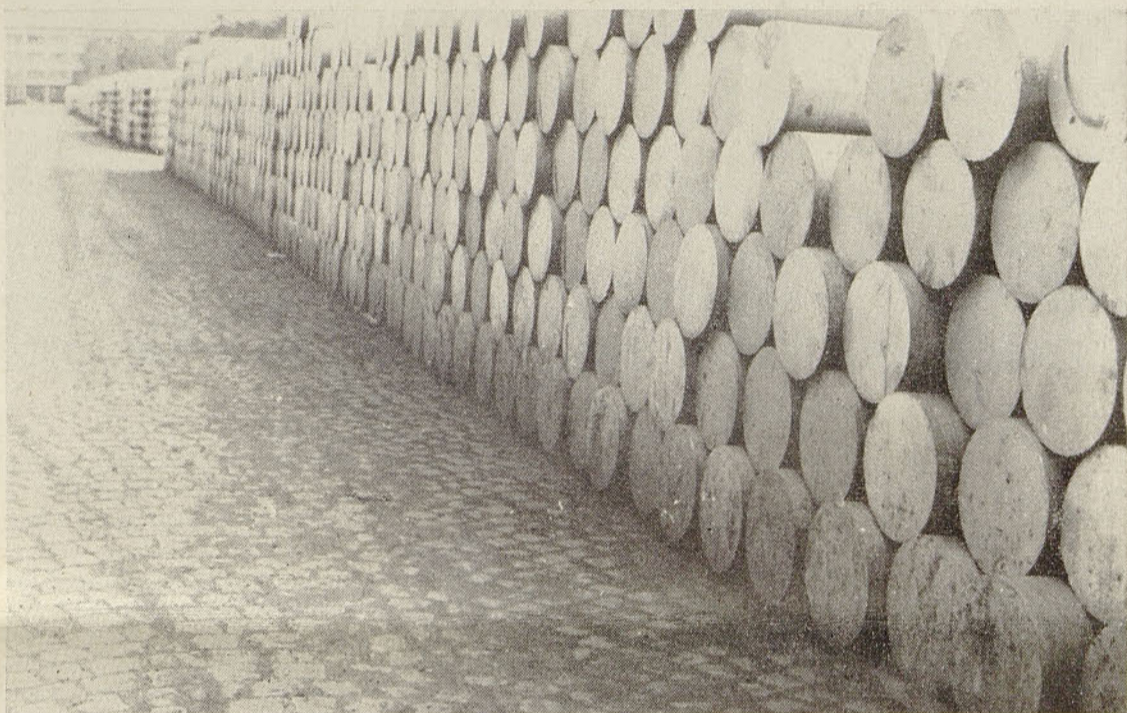

»Kaj ne veš? Čakamo vendar na izid republiškega zakona in na njegove zahteve!« Zanimalo me je še, kako bo, če republiški predpis ne bo nič konkretnega zahteval, ampak le preciziral dejstva, koga bomo potem čakali? Odgovora ni bilo! Tudi v kadrovske službi čakajo na republiški zakon! Kadrovska komisija pri delavskem svetu je nemočna, ker so njene ideje preveč progresivne. Kdo drug pa mora še razen navedenih in direktorja o tem razmišljati? Mogoče celoten kolektiv, lastnik podjetja, ki se ubada tudi z velikimi težavami, na srečo prehodnimi? Velikokrat pa pri

vsem pogrešamo strokovnost, napredne odločitve ipd. Ze malo večja »kadrovska transfuzija« bi mnogo pomagala.

S tem uvodnim informativnim in nepopolnim sestavkom o pripravništvu želim poživeti čakanje na republiški zakon in doseči, da se razprava razširi tudi na straneh našega glasila. Vsekakor je bolj potrebna, saj je ni moč kupiti v knjigarni, kot npr. knjigo o električnem toku, ki je tam desetkrat cenejša od enkratnega predavanja »Napetost, tok, upor« v Aluminiju.

R B

Zastarela slika

Danes je znanih že mnogo več predlogov, tez, študij, statistik in drugega, tako da je naloga lažja in bolj jasna.

»Kako pa pri nas?« sem vprašal na primer predsednika TOS.

za nagrajevanje

dodatkov, pač pa z dodatkom po učinku. Vsota, ki gre posameznemu obratu, se računa na polno število zaposlenega osebja. Kolikor se je delo opravilo z manjšim številom oseb, (izpad zaradi bolezni, neopr. izostanki itd.), gre celotni znesek ne glede na zmanjšanje števila oseb.

Razdelitev vsot presežka pri povečani proizvodnji se med obratoma glinice in aluminija deli po določenem razmerju. Enako se deli po določenih merilih na pogone.

Način obračunavanja:

a) najprej ugotovi knjigovodstvo skupni znesek, ki gre kolektivu za izplačilo zaradi prekoračitve mesečnega proizvodnega plana;

b) po določenih merilih se določi kvota (vsota), ki pripada posameznim obratom;

c) izračun vrednosti točke po določenih formuli;

d) ko dobi obrat vrednost zneska, ki mu gre, in vrednost točke, razdeli skupni znesek po določenem ključu;

e) ko je znesek razdeljen, se

izvrši korektura (na primer izostanki, malomarnost itd.).

V posebnem spisku so določena delovna mesta proizvodnih obratov, ki jim gre skupinska norma.

Pravilnik o ekonomskih in proizvodnih premijah ter občasnih nagradah določa:

premijske so nagrade za tisto osebo, ki s svojim delom, dobro organizacijo in tehničnimi izpopolnitvami oziroma izboljšanjem dela lahko vplivajo na ekonomsko-tehnični uspeh podjetja:

a) premije po važnosti in so delovanju posameznih sektorjev ugotavljajo določeno razmerje v okviru možnih odstotkov od osnovne mesečne plače za posamezne sektorje;

b) vse osebe, ki ni zajeto v pravilniku o skupinski normi niti v pravilniku o ekonomskih in proizvodnih premijah, ker ne more po njih participirati zaradi narave dela, lahko prejme občasne nagrade.

Višino nagrad za posameznika določa upravni odbor. Vsak posameznik mora izpolnjevati za doseganje stoo odstotnega izplačila premij pogoje, ki so nave-

deni v posebni prilogi pravilnika.

Vodja oddelka oziroma sektorja ga oceni:

prav dober	100 %
dober	70 %
zadosten	40 %
nezadosten	— %

Po teh ocenah direktor dokončno odmeri pripadajočo premijo v okviru določenih odstotkov.

(Se nadaljuje)

Zaščitna sredstva za oči

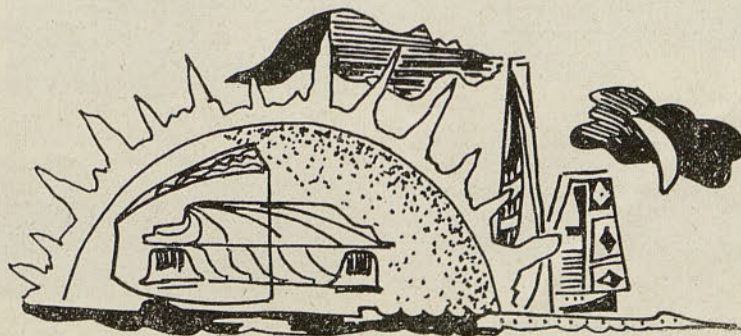
V zadnjem času zasledimo v inozemskih revijah vedno več člankov o zaščiti oči. Med take revije sodi tudi ameriška revija INTERNATIONAL MANAGEMENT, po kateri je tudi sestavljen ta članek.

Zaščita oči v industriji je kompleksna problematika posameznega podjetja, ki po svoji specifični dejavnosti uredi metodo zaščite oči. Osnova te metode za zaščito pa je, da se izvede analiza delovnega mesta v ožjem smislu, v tem primeru — moč osvetlitve, potreba po dodatni razsvetljavi ipd. Zra-

ven tega pa se upošteva glede na vrsto dela še zahteva po ostrini vida. S temi analizami se določi primerna osvetlitev delovnega mesta, prehoda in dostopa, s čimer se ustvari pogoj za ostrino vida in orientacijo delavca pri opravljanju delovne operacije.

Dalje določijo »nevarna področja za poškodbe oči« — torej tiste cone, kjer obstajajo večje nevarnosti za poškodbe oči. Tako v praksi izvedejo ukrep za izboljšanje varnostnih letakov in opozoril, po katerih se mora tudi vsak posameznik ravnati. Če vzamemo sedaj primer, da nekdo pride v takšen obrat in da nima predpisanih zaščitnih sredstev tega obrata, lahko trdimo, da bo tamkajšnji delavec, npr. z očali ob pogledu na »obiskovalca brez očal« postal prizadet in ne bo imel več zaupanja v osebno zaščito, kar postane marsikdaj posledica, da prične delavec zanemarjati obvezna zaščitna sredstva in seveda slej ko prej pride do nesreče.

Po ameriškem avtorju traja povprečna doba zdravljenja oči 15 tednov, kar pa je več v primerjavi z zdravljenjem poškodb drugih delov telesa. Prav tako je ugotovljeno, da je težina poškodb oči večja v primerjavi s poškodbami nog, rok, zapestja in stopala.

Po deželah Skand

Severna Evropa je bila za nas Jugoslovane vedno nekoliko skrivnostna in privlačna. Sodobna tehnika nam je ta del celine sicer

kampiranje zelo razvito. Kampirnih prostorov je toliko, da sploh ni nobenega strahu, da bi ne našel prenočišča. Turizem je zelo

jih in najlepših fjordov. To je predel med mestoma Bergen in Trondheim. Obe mesti sta ob morski obali in je cesta večkrat presekana

bilček, ki je bil natovorjen kot kak dalmatinski osliček.

Privlačnost daljnega severa je med drugim tudi polnočno sonce. Severno od polarnega kroga se v poletnih mesecih sonce sploh ne skrije za obzorje in okrog 21. junija je ta pojav mogoče opaziti že takoj za polarnim krogom. Čim bolj proti severu gremo, tem dalj časa je sonce nad obzorjem, tako da je pri Nordkavu več kot dva meseca vedno dan (od 14. maja do 30. julija). Ob 24. uri (opolnoči) je tako svetlo, da lahko beremo časopis pri sončni svetlobi in nimamo občutka, da je tako pozna ura. Nasprotno pa je v zimskem času enako dolgo sama noč brez sončne svetlobe. Najjužneje sega polarna noč ob 21. decembru in se počasi pomika proti severu, da preide zopet v polarni dan.

Teden dni bivanja v tej deželi je dosti premalo, da bi lahko bolj podrobno spoznali običaje naroda in lepote pokrajine. Vendar pa že prvi stik z Norvežani do-

polu 1893—1896, druga vožnja v severne predele Amerike 1898—1902 in zadnja ekspedicija na južni pol 1910—1912.

V narodopisnem muzeju so na prostoru nekaj hektarov zbrane značilne zgradbe iz raznih predelov Norveške, vse od vikinških časov naprej. Vse je seveda leseno, tudi cerkev.

Zelo ponosni so Norvežani na svoje prednike — Vikinge. Imajo poseben muzej, kjer so razstavljene originalne vikinške ladje, ki so jih izkopal iz naplavin južno od Osla.

Sredi mesta, nekoliko na hribu, je znani Frognezpark ali Vigeland. V parku so velike skulpture iz kamna in bron, skupaj jih je 191. Iz središča mesta se lepo vidi velika smučarska skakalnica Holmenkollen, do katere vozi tudi podzemna železnica.

Mnogo je še zanimivosti, ki bi jih bilo vredno opisati. Ob zapuščanju dežele si večina tujcev želi, da bi se še vrnili.

Prebivalki Laponske se pripravljata na taborjenje

zelo približala in danes že vemo marsikaj o deželah ob polarnem krogu. Edini način, da dežele vsaj delno spoznamo, je, da se odpravimo na pot in si jih ogledamo.

Skandinavske ali nordijske dežele so: Danska, Finska, Islandija, Norveška in Švedska. Vsaka od teh dežel je za tujca zanimiva in privlačna, ima svoje značilnosti in posebnosti.

Kaj kmalu opazimo umirjenost ljudi in urejenost. Povsod se kaže visoka stopnja civilizacije in standarda. Čeprav precej na severu, kjer je za naše pojme kar hladno, je taborjenje ali

razvit v vseh deželah razen v Islandiji, ki je od celinske Evrope precej oddaljena.

Največ turistov bo po vsej verjetnosti na Norveškem. Dežela ima za to gospodarsko panogo izredne naravne pogoje. Je precej hribovita, v njeno celino se daleč v notranjost zajedajo ozki morski zalivi — fjordi. Teh je zelo veliko in vsa obala je na gosto razčlenjena s to posebnostjo narave. Najdaljši fjord Sognefjord se zajeda 180 km v celino.

Mnogo turistov, ki pridejo na Norveško z vseh koncev sveta, se napoti iz glavnega mesta Oslo proti severozahodu v predele največ-

s fjordi. Potovanje z avtom je možno le s trajekti, ki povezujejo ceste med seboj.

Mnogim turistom, skupinam ali posameznikom je cilj potovanja Nordkap. To je najsevernejša točka norveške celine in je od prestolnice oddaljena prek 2000 km. Niso redki avtomobilisti, ki imajo na svojem vozilu napisano smer potovanja, npr. Napoli—Nordkap ali Paris—Nordkap itd. Neki Napolitanec je imel na svojem fiatu 500 napisano tole smer: Napoli—Oslo—Nordkap—Helsinki—Moskva—Beograd—Napoli. Vsekakor zelo dolga pot za tako majhen avtomo-

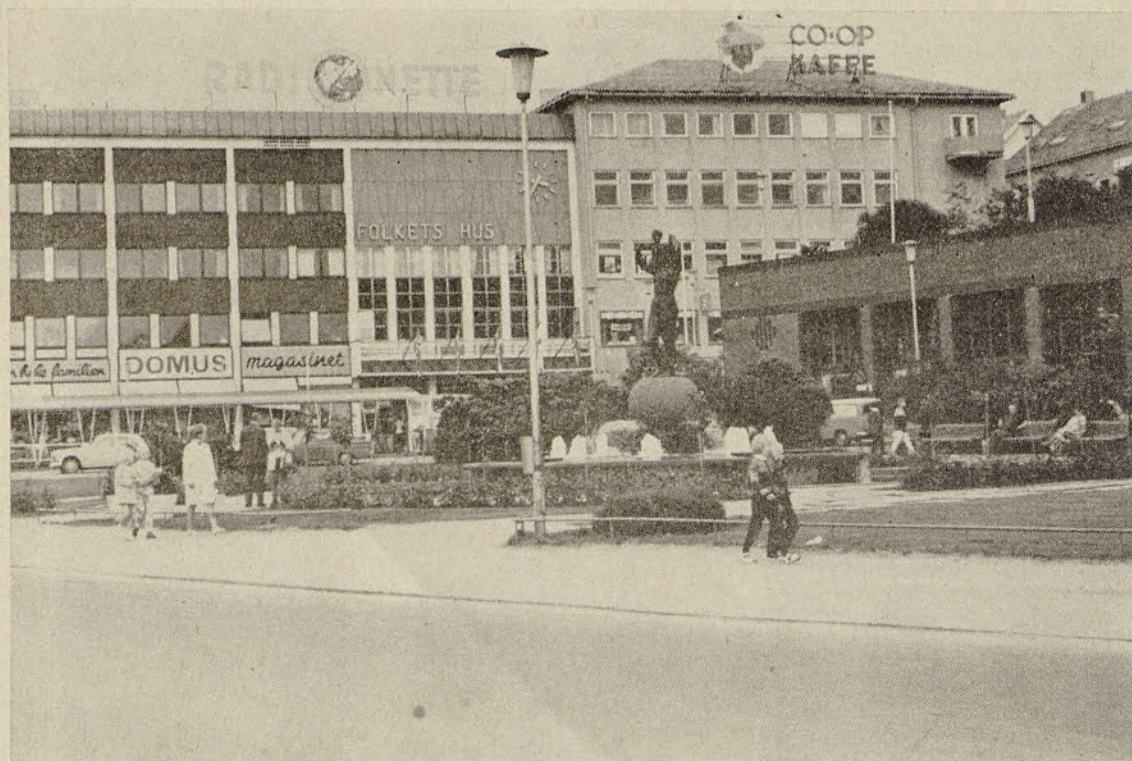
Norveška pokrajina ob polarnem krogu, nadmorska višina 680 metrov

kaže, da so zelo gostoljubni, umerjeni in delovni. Turizem je zelo razvit, in vse, kar lahko služi turizmu, je urejeno. Največ tujcev bo gotovo v Oslu. Mesto ima poleg drugih prenočitvenih zmogljivosti kar tri kampirne prostore, ki so v poletnih mesecih kar dobro zasedeni. Kdor si vzame čas, bo lahko v prestolnici videl zelo dosti znamenitosti iz sedanje Norveške kakor tudi iz prejšnjih stoletij.

Na polotoku Bygdoy (tri kilometre iz centra) so tele znamenitosti: muzej Kon-Tiki, muzej ladje Fram, narodopisni muzej, ladijski muzej, muzej vikinških ladij itd. Splav Kon-Tiki je znan iz prejšnjega desetletja. Šest mož je z njim opravilo 8000 km dolgo pot. Potovanje je podrobno opisano v knjigi, ki je prevedena v več kot šestdeset jezikov, tudi v slovenščino. Polarna ladja Fram je znana po ekspedicijskih plovbah. Prva vožnja proti Severnemu

Pol tone lepila za vsako letalo

Na številnih področjih tekmuje lepljenje zelo uspešno z varjenjem, kovičenjem in podobnimi načini spajanja. Spoji, ki jih omogočajo sodobna sintetična lepila, so prav tako trdni kot material, ki ga vežejo. Navzlic temu pa je presenetljiv podatek, da porabijo pri montaži letal B-36, B-52 in B-58 tudi po več kot pol tone lepil na vsako letalo. Pri švedskih vojnih letalih Viggen in Drahen so krila in trup lepljeni s posebnimi, proti vročini zelo obstojnimi lepili. Pri preskusnem vojnem letalu F-111 pokriva vse zunanje ploskve večplastna obloga, pri kateri so posamezne plasti, ki so oblikovane kot satje, med seboj zlepljene.

Severna Norveška, detajl iz Narvika

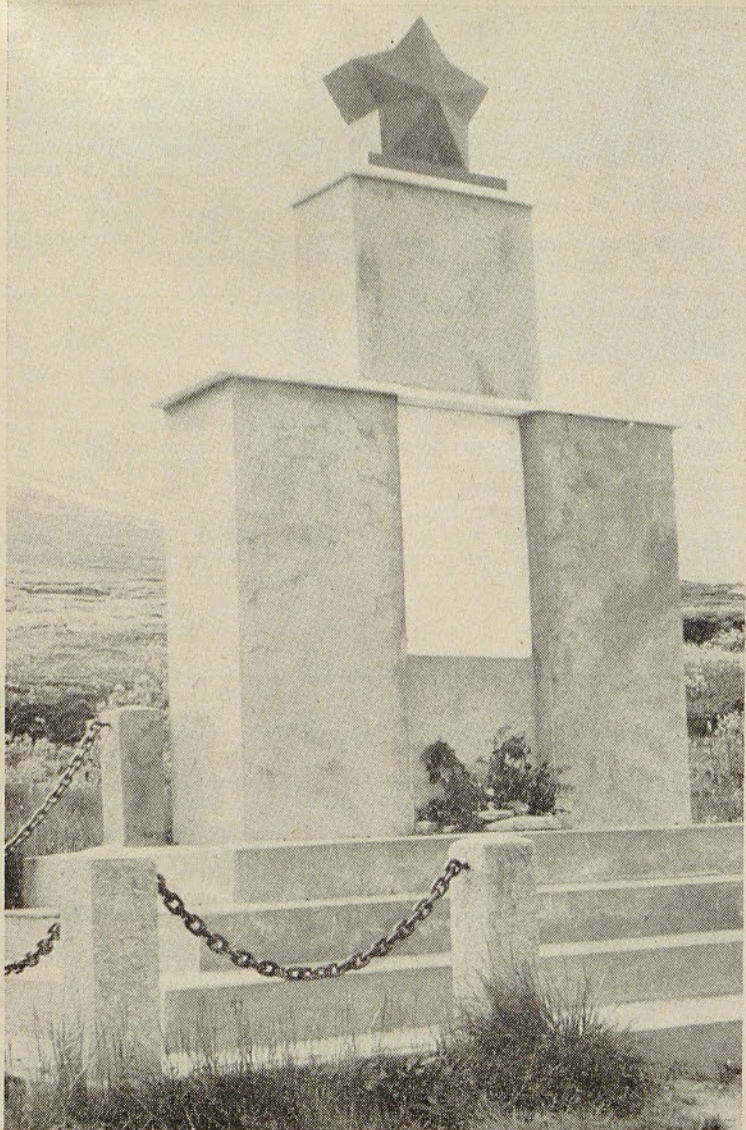
inavije

Kot grozeč opomin stoji mogočno poslopje frankfurtske opere še danes takšno, kot ga je pustila druga svetovna vojna. Posnetek je iz središča in stekališča nemškega kapitala — Frankfurta ob Maini

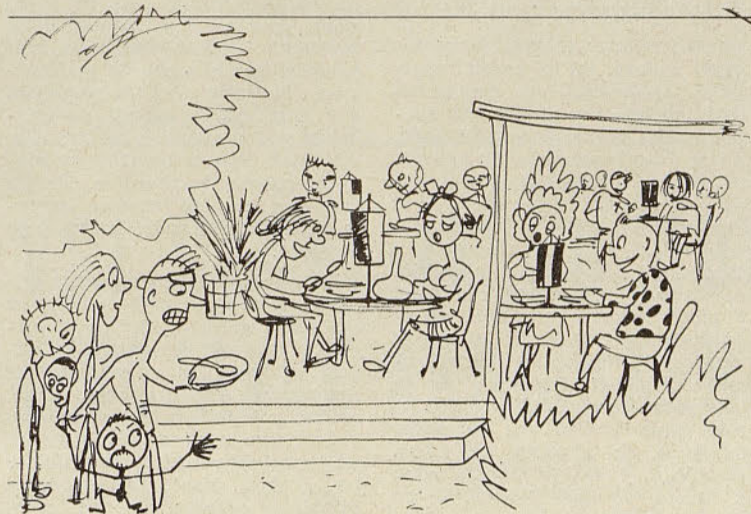
Severni jeleni se pasejo ob cesti blizu 69. vzporednika v dolini reke Skibotnelv na Norveškem

Spomenik padlim jugoslovanskim državljanom, ki so se med drugo svetovno vojno borili v vrstah norveških partizanov. Spomenik stoji na gorski planoti 680 m nad morjem ob polarnem krogu

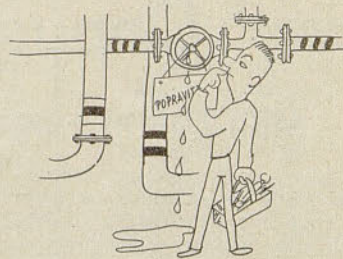
Mednarodna menza

Verjetno ni lepšega in bolj udobnega počitniškega doma v Crikvenici, kot je naš. V njem je vedno živahno in pestro življenje. Tako se lahko z malo dobre volje pridno izpopolnjuješ v tujih jezikih, kar ti potem lahko precej koristi na delovnem mestu. Strežba, kvaliteta hrane, pijače in cene so na visoki ravni. Saj je razumljivo, ko pa sodi ta dom v raven mednarodne menze in zato se ne smeš čuditi, če boš moral za eno steklenico piva odšteti več, kot bi za to vrsto piva dal v bližnjem gostišču. Prav tako se ne boš smel jeziti, in tudi motiti te ne sme, ker si pač na oddihu v »mednarodnem domu«, če boš kot član našega kolektiva moral dalj časa čakati na obrok kot kakšen prehodni gost ali inozemec.

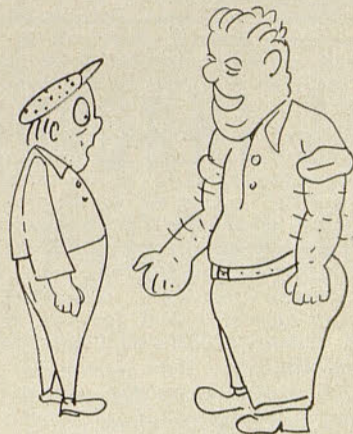

Tudi ne smeš biti preveč občutljiv in moraš imeti potrpljenje, ko prideš na dopust določenega dne s celo družino, in žalostno ugotoviš, da je tebi dodeljena soba »trenutno« zasedena, in razumljivo je, da moraš počakati nekaj ur, dokler se gost ne preseli... Med tem časom pa se lahko s svojimi sitnimi otroki (zaradi vožnje ponoči!) igraš igro »človek ne jezi se«.

Res, prijetno je življenje v tej mednarodni menzi za našega delavca — sodelavca zato, ker nad tem domom bdijo razne odgovorne osebe in organi, ki resno nadzorujejo dom z rednimi kontrolami, npr. finančnimi, in temu primerno tudi ukrepajo. Uspeh tega je tudi, da nekateri predčasno zapustijo naš prijetni dom in sinji Jadran. Med tem časom pa si pojejo pesmi o svojem prisluženem denarju in o paroli — »socialističnemu delavcu omogočiti v počitniškem domu prijeten oddih«!

... KAJ NEKI SE V TEJ CEVI PRETAKA?

— Tovariš mojster, šest mesecev sem bil v bolniški. Ker pa v tem času nisem ničesar delal, vas prosim, da mi iz razloga, ker bi se rad zopet navadil na delo, daste štirinajst dni dopusta!

— Moj sodelavec, kaj pa, ko bi vas mi sedaj štirinajst dni bolj razgibali na delovnem mestu, — kaj pravite na to, a?

— K

Uporaba barvne televizije v medicini

S kombinacijo svetlovida, ki je sestavljen iz 150.000 vlaken, in naprave za industrijsko televizijo, je omogočeno, da lahko direktno opazujejo notranje organe človeka brez kakršnegakoli poprejšnjega kirurškega posega. Ta svetloskopski endoskop ima dolžino okrog enega metra in približno enako debelino kot sonda za jemanje želodčnih sokov. Pacient v času pregleda nima nobenih težav, taka pregledovanja pa omogočajo zelo točno določevanje diagnoze in lokacije obolenja. Nova naprava je rezultat dela razvojnih laboratorijev firme Siemens.

Stojan Kerbler

Zavesa za toplotno izolacijo

Tkanine za zaveso, ki se z ene strani metalizirajo z aluminijem, odbijajo 70% toplotnega delovanja sončnih žarkov, pri tem pa druga stran tkanine deluje popolnoma normalno. Poleti so prostori, opremljeni s takimi zavesami, hladnejši, pozimi pa sloj aluminija omogoča 20% prihranek pri segrevanju prostora. Tkanina je narejena iz poliestrskih vlaken, zato so te zaveso zelo obstojne in jih lahko brez nevarnosti peremo. Te zaveso proizvaja neka nemška tovarna.

Okno, polnjeno z dušikom

Na letošnjem sejmu izumov v Bruslju so razstavili tudi okno z dvojnimi šipami, med katerima je dušik. Ta ima kot toplotni in zvočni izolator približno osemkrat boljše lastnosti od zraka. Stanovanja, ki bi jih opremili s takšnimi okni, bi bila torej pozimi toplejša in poleti hladnejša, v notranjost pa bi prodiralo mnogo manj trušča. Zaradi tesnjenja naj bi imela

ta okna jeklene okvire, ki bi jih že v proizvodnji lakirali in barvo posušili z žganjem. Tako ponovno barvanje praktično sploh nikdar ne bi bilo potrebno. V tako okno je vgrajen še molekularni filter, ki preprečuje, da bi se šipe kdajkoli zarosile.

Največji rezervoar plina v Avstriji

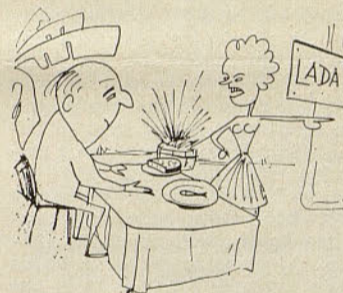
Rezervoar, ki so ga preteklo leto zgradili v Linzu, ima obliko krogle s premerom 31,8 m, njegova prostornina pa znaša 16.800 m³. Delovni pritisk plina je 8 atmosfer. Če bi plin spustili na prosto, bi imel prostornino 134.000 m³. Od celotne količine se lahko koristno porabi le 100.000 m³ plina do pritiska 2 atmosfer v rezervoarju. Celotna teža konstrukcije znaša okrog 1000 ton, od tega odpade na kroglo 900 ton. Krogla je izdelana iz kvalitetnega jekla vošt »aldur« 58. Sestavljena je iz 172 pločevin debeline 32,5 mm, ki so predhodno oblikovane v kovačnici vošta in nato na gradbišču zavarjene. Skupna dolžina vseh varov znaša 1600 m. Vari so kontrolirani tudi tako, da je napravljenih 4900 rentgenskih posnetkov varov.

RAZPIS

Godba na pihala tovarniškega odbora sindikata TGA Boris Kidrič Kidričevo sprejme več učencev za pihalne instrumente.

Interesenti naj se javijo na avdicijo kapelniku godbe vsak ponedeljek, sredo in četrtek od 16. do 17. ure v prostorih godbene sekcije, v prizidku kino dvorane v Kidričevem.

Godbena sekcija TOS
TGA Kidričevo

— Tako malo ribo sem dobil...

— Tovariš, če vam ni všeč, dobite nazaj 20 dinarjev in lahko greste!

— Povej mi, kakšno kremo pa ti uporabljaš, da si tako zagorel?

— Smešno vprašanje, tisto vendar, ki jo dobim v podjetju na delovnem mestu za zaščito kože!

Dopisujte

V
ALUMINIJ

Dopustniško razmišljanje

Mali Lošinj – ugodna zamenjava

Po precej nenavadnem potovanju, ko se z avtobusom pripelješ iz Ljubljane direktno na Lošinj, prav pod nekdanjo vilo Miramare pred Malim Lošnjem, že lahko ugotoviš, da se zbira neznana družina, ki bo deset dni preživela pod streho počitniškega doma Impol. Verjetno so se delavci Impola svojega doma že naveličali, saj se je v njihovem lastništvu tudi precej postaral. Zato ga radi nudijo v zamenjavo prijateljskim delovnim kolektivom. Sicer pa čisto brez domačih gostov ni nikoli, pa tudi energični točki je videti, da je doma izpod Pohorja.

Tako pač moraš čisto iz previdnosti vsakega gosta že v uvodu razgovora uprašati, če proizvajajo karbid ali vagone, ali mogoče predeluje naš aluminij. Če predeluje tudi ruskega, rajši ne uprašaj, ker sta pač oba na dopustu.

Takšno previdnost utemeljuje tudi dogodek našega tovariša, ki je tudi na dopustu gojil napačno politiko.

Tovarišico prijaznega nasmeha je slučajno spoznal, ko ji je nesel kovčke od avtobusa v »vilo«. Nekaj besed sta naslednji dan izmenjala na račun muhastega vremena, in ko je ona ugotovila, da je tudi dolgčas, jo je naš tovariš moral povabiti na kavo. To je sicer dobil, ni pa mogel verjeti, da lahko kuharica toliko godrnja, ko kuha kavo za svoje goste, ki jo seveda posebej plačajo.

Nato sta skupno ugotovila, da je vendar osebje zelo prijazno in ustrežljivo! On je le še približno, da godrnjavo žensko lahko najdeš povsod, ne le med kuharicami, in tako ustvaril neprijeten molk, ki ga je pa spretno prebrodil — in že sta bila pri »politiki«.

On, naš tovariš, je začel ogrevati že pozabljeno združitev, mišlil je tisto z Impolom, ona pa tisto z Rušami, in precej zagotovo obljubil, da bo do integracije prišlo najkasneje drugo leto, da bomo tako večino proizvedenega aluminija le prodali doma, saj je dinar tudi konvertibilen — seveda novi dinar. Rekel je še, da jih tudi ne bomo tožili za plačilo dolgov, saj bomo te milijarde vedno lahko koristno porabili. Tu je ona hotela milijarde spremeniti v milijone, misleč, da se je on zmotil, saj sama ve, da tako velike vsote dolgujejo le za elektriko, ne pa za našo glinico. On je le zamahnil z roko in ugotovil, da se na nove denarje še ne zastopi pri tak-

šnih velikih številkah, in nesporezum je bil razčiščen. Naš tovariš je še malo razpravljal in tudi povedal, da bomo izvolili novega direktorja.

Sedaj se je odprlo tovarišici — in tarnala je, da sploh ne pridejo z direktorjem na zeleno vejo, odkar so postrlili pogoje za to delovno mesto in jim je fosfor padel v vodo. On je postal neprijetno zamišljen, ona pa vedno bolj prijetna, ker je lahko na svežem zraku neusmiljeno kritizirala. Ko je drugič povedala, da še vedno nimajo direktorja, je naš tovariš le vprašal, če tovarišica ni iz Impola? »Ne, delam v tovarni dušika Ruše, sicer pa stanujem v Mariboru,« je veselo povedala, njemu pa je njen odnev šumel v glavi. Nekako je izjavil, da bi še konjak — in je bil naslednji hip že v točilnici. Bilo mu je precej vroče, tudi integraciji se je odpovedal, vsaj tisti, o kateri je prej govoril. Ona mu je zopet sporočila, da alkohola ne uživa. Pristavila je še, da najbolj uživa v naravi, on, naš tovariš, je pa nazdravil kar z obema kozarčkoma.

Sklenil je, da ne bo več politiziral z neznanimi in jih bo vedno najprej povprašal »po pripadnosti«. Iz zagate ga je rešila mlada strežnica, sicer diplomantka srednje ekonomske šole, ki je klicala h kosilu in si tako služi kruh ob sezonski zaposlitvi. Impol ji ne more nuditi boljšega »kruha« — in v tem pogledu verjetno ni veliko boljši od nas. Tudi na počitnicah se moraš zamisliti nad vrstniki, ki čakajo med drugim tudi na redno zaposlitev. Delo se v sezoni, ki je ponekod tudi kratka, že najde.

Turizem bo marsikateremu sicer brezposelnemu Jugoslovancu napolnil malho(?). Tudi v Malem Lošnju smo jih srečali. Nekateri so se mučili z jeziki v turističnem biroju, drugi z natakarsko ali sladolegarsko suknojo, veliko jih pa dela samo v nočni izmeni, ko bi naj na plesišču zadovoljili s svojo glasbo ves mednarodni temperament.

Lošinj je med drugim proslavljen tudi kot otok z zelo ugodno klimo in stalnim soncem. Ima zelo bujno vegetacijo, ki jo je začela uničevati civilizacija. Nova asfaltirana cesta Cres—Lošinj je omogočila domačinom spoznati pse vrste avtomobilov in registracij, z njimi pa tudi vse nevednosti avtomobilskega vrveža.

Tako človek na dopustu ne pri-

čakuje le dobrega počutja v bivališču oziroma domu samem, ampak želi tudi od širše okolice nekaj doživetij. Neko popoldne nas je vedno nasmejani upravnik doma odpeljal na otok Susak. Mimgrede povedano, izleti so po želji gostov vsak dan. Združeni so tudi s pikniki — ribjimi in podobno. Na Crikvenico takrat nihče ne misli. Otok Susak je bolj ali manj znan: grozdje, vino, ženske noše, pesek idr. Bolj zanimivo bo naj-novejše, kar je razburilo prebivalstvo. Podjetje INA je pripeljalo dva kamiona, ki zaradi pomanjkanja cest v glavnem parkirata in sta sploh prva avtomobila na otoku v zgodovini človeštva. Kmalu zatem so vrtnalnice napravile izvrtale sladko vodo, sedaj nameravajo še nafto.

Ob slovesu po bolj ali manj prijetnih desetih dnevih smo se z osebjem pozdravili kot dobri prijatelji, hvaležni mi njim za uslužnost, oni nam za potrpežljivost in razumevanje. Tisti, ki so še ostali, so nam s kopaljšča tik pod domom prijateljsko odzdravljali, hvaležni, da bodo lahko vsaj en dan, dokler ne pridejo novi gostje, svoje okončine razprostirali po dveh ležalnih deskah. Podobne težave so imeli vračajoči se v avtobusu ob ugotovitvi, da so se jim med počitnicami skrčile hlače oziroma obleke. Vzroke so iskali v lenarjenju, slabem vremenu in celo bi naj na to vplivala dva decilitra črnega vsak dan ob kosilu in večerji. Na okusno in izdatno hrano še nihče pomislil ni, čisto enostavno zato, ker smo vsi bolj ali manj nagajeni h kritiziranju bolj kot k pohvalam. Tu ni bilo kaj kritizirati, z majhnimi tolerancami seveda!

Nehote pomisliš, da je naš dom v Crikvenici in njegovo osebje podvržen tolikšni kritiki čisto enostavno zato, ker ljudje težimo k že ugotovljenemu kritikantstvu. Le-to pa je sploh zadnje čase zelo moderno. Mi poznamo za kritiziranje sicer boljše izraze, kot je ugotavljanje nepravilnosti ipd. Diskusije s tem namenom so letos prodrle celo do kongresov naših družbenopolitičnih organizacij oziroma njihovih zvez, kot sta na primer Zveza sindikatov in Zveza mladine. Predvsem Zveza sindikatov je naredila velik korak naprej, ko se je končno zavedla, zakaj sploh obstaja.

Nikakor pa ne gre še v korak s časom. Da so sindikati začeli obravnavati tudi politične in ne samo socialne probleme delavcev, je kriva gotovo družbena in gospodarska reforma. Ta je postala

Na obali

krivec celo za stvari, s katerimi nima neposredne zveze, kot npr. za študentske nemire. Zvesti naši tradiciji smo zaradi pomembnosti »reform« modernizirali tudi izraz, ki je tako obogatil naše diskusije in odstavke po časopisih. Najbolj hvaležen reformi je Pavliha, ki do'go pred njo ni imel kaj objaviti, po njej mu pa vedno zmanjkuje papirja, in zato izbira le najkvalitetnejše sestavke oziroma »vice o reformi«. Po dolgem času se je pojavila nepričakovana konkurenca. To so vici na temo »moška voda«. Žal bo moška voda kmalu postala nezanimiva, saj jo lahko kupimo v trgovini za približno ceno šampanjca. Če je tudi tako eksplozivna, še ni dokazano. Zanimanje za reformo prav gotovo ne bo odpadlo tako hitro, saj je še marsikdo ni videl niti čutil.

Takšno razmišljanje lahko prekine le kaj nenavadnega. Tokrat je bil to konec ceste na Cresu, ki jo je podaljšal trajekt do Rabca na Istri. Zadičalo je po večerni celinski svežini in doživljaji z otokov ostajajo vse bolj za nami. Prijetni spomini bodo ostali. Za vprašujoče sodelavce pa že pripravljamo pohvale o našem bivanju v gosteh pri Impolu. Verjetno so se tudi oni že naveličali Crikvenice kot nekateri iz Impola Malega Lošinja, in nas bodo prihodnje leto spremljali, ko gremo zopet »letovat« na Lošinj.

RB

Vetrobransko steklo

Na letošnjem sejmu izumov v Bruslju je dobil »veliko nagrado« Spanec Luis Rodriges za vetrobransko steklo za avtomobile, pri katerem je mogoče z enostavnim sukanjem gumba poljubno spreminjati prosojnost. Podrobnosti Spanec ni omenil, znano je le, da je med dvema stekloma posebna tekočina, ki vpija svetlobo. Steklo je mogoče docela zatemniti, da dobesedno počrni, že takoj nato pa spet lahko postane popolnoma prosojno. Vsekakor je rešitev — če je tudi praktično izvedljiva za serijsko proizvodnjo in če ni predraga — mnogo boljše od doslej edino znane s polariziranimi stekli, ki pa jih je treba sukati. Morebiti pa se kdaj v bližnji bodočnosti poleti le ne bomo več pekli v avtomobilih kot v topli gredi?

Jaka, pogledj, včeraj je imel Miha spet doma precej dela. Ali ga naj zbudim?

Si neumen, lahko se ustraši, skoči in se poškoduje!

PRENOSI — PRENOSI — PRENOSI — PRENOSI — PRENOSI

(Prenos s 1. strani)

lo, ki je sočasno tudi povezano s skupno odgovornostjo do vsega, kar se dogaja v DE in v podjetju nasploh.

Že sedaj je slišati od nekaterih članov SP DE pripombe, češ da naj samo potече njihov mandat in da jih nikoli več ne bo nihče spravil v ta organ, ker tako in tako nima smisla zapravljati časa na sejah!

Tu pa se seveda takoj postavi vprašanje, zakaj take izjave in take ocene o delu samoupravnega organa v DE, kajti, ne vem še za primer, da bi nekdo na seji sprožil tako vprašanje in ga konkretno argumentiral, ki bi govorilo za ali proti nekemu določenemu problemu, ki ni bil rešen, in je

kar naprej negativno vplival na nadaljnje delo v DE.

Brez dvoma pa bo treba imeti veliko več odgovornosti do reševanja določenih problemov, kajti zavedati se moramo, da je to delovna skupnost oz. podjetje, ki bo morda že v naslednjih letih dobilo velike konkurente, in da bo treba razmisliti o tem že mnogo prej, kajti le tako bodo v bodoče odpadla taka in podobna vprašanja, zakaj in kje ležijo vzroki takega nezanimanja do notranjih problemov, ki tarejo celoten delovni kolektiv. Samoupravljanje v DE je potrebno in nujno, le da je potrebno veliko več odgovornosti vseh članov SP DE, ki so dolžni, da to samoupravljanje z nami vsemi še bolj utrjujejo in razvijajo.

F. Meško

(Prenos s 1. strani)

skega sveta Ivan Gerjovič je na kratko orisal položaj in dogodke zadnjega časa na Češko-slovaškem in predlagal, da zbor odpošlje vезnemu izvršnemu svetu in centralnemu komiteju zveze komunistov Jugoslavije brzojavko naslednje vsebine: »Delavci tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič Kidričevo, zbrani na protestnem zborovanju, smo globoko zaprepadeni ob dogodkih, ki potekajo v Češkoslovaški socialistični republiki. Vsi zbrani najostreje obsojamo barbarske metode v mednarodnih odnosih in zanižanje načel o nedotakljivosti in neumeščavanju v notranje zadeve drugih narodov.

Zavedamo se, da napad na Češkoslovaško socialistično republiko nosi s seboj hude posledice za razvoj samoupravne misli in delovanje vseh naprednih sil v svetu.

Pozivamo vas, da trdno vztrajate pri svojih stališčih, za katera vam dajemo vso podporo! — Kolektiv tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič, Kidričevo.«

Rešitev križanke iz prejšnje številke

1	V	K	2	K	3	O	S	I	T	E	R	7	K	8	O	Z	M	O	S
			12	R	O	P	13	T	O	T	A	N	14	T	O	N			E
			17	S	A	N	18	R	E	K	19	R	O	B	20		21	S	P
22	O	T	23	L	A	N	24	R	25	T	O	N	26		27	I	M	A	
28	L	O	T	29	V	I	D	30	R	A	B	31	A	M	32	O	R		
33	I	L	O	34	L	A	V	A	35	K	R	I	K	36	E	L	A		
37	C	I	38	L	A	D	O	39	K	A	D	A	40	M	41	E	C		
			44	S	O	B	A	45	T	R	I	46	A	M	I	N	47	I	
			48	N	I	T	I	49	K	R	A	V	A	50	I	L	51	O	J
52	I	N	D	O	N	E	Z	I	J	A	53	A	N	T	A	R	A		